

Datganiad o newidiadau sylweddol

Cynllun Taliadau 2019/20

Mae'r datganiad hwn wedi'i gwblhau yn unol â gofynion gwybodaeth Rheolau'r Cynllun Taliadau a gyhoeddwyd ym mis Gorffennaf 2018.

Cynnydd sylweddol mewn biliau

a) Cadarnhad ynghylch p'un a yw'r ymgwymerwr yn disgwyl unrhyw gynnydd mewn biliau o fwy na 5% o'r flwyddyn flaenorol (ar gyfer math penodol o gwsmer gan dybio lefel gyson o ddefnydd) ac, os disgwylir cynnydd o'r fath:

- faint o gynnydd a ddisgwylir;
- pa fathau o gwsmeriaid y mae'n debygol o effeithio arnynt;
- y strategaethau ymdrin a fabwysiadwyd gan y cwmni neu pam nad oedd y cwmni o'r farn bod angen strategaethau o'r fath.

Mae'r newid yn y biliau terfynol ar gyfer cwsmeriaid preswyl a chwsmeriaid busnes sy'n codi o Gynllun Taliadau 2019/20, gan dybio lefel gyson o ddefnydd, wedi'i adolygu gan y Bwrdd. Nid yw Dŵr Cymru yn disgwyl i unrhyw filiau gynyddu'n fwy na 5%. Dengys effaith y taliadau ar sampl gynrychioladol o gwsmeriaid yn y tablau isod. Mae'r newid yn y biliau ar gyfer cwsmeriaid preswyl yn wahanol i'r newid yn y biliau ar gyfer cwsmeriaid dibreswyl o ganlyniad i broses ailgydbwysio referniw cyfanwerthu i gwsmeriaid preswyl sydd wedi'i llywio gan ein gwaith dadansoddi costau.

Biliau enghreifftiol – Cwsmeriaid preswyl

	Bil 18/19 £	Bil 19/20 £	Amrywiad £	Amrywiad %
Biliau Preswyl Anfesuredig				
GA Isel	414	424	10	2.4%
GA Canolig	560	574	13	2.4%
GA Uchel	718	735	17	2.4%
Tâl Gwasanaeth Unffurf	576	590	14	2.4%
Dŵr yn Unig (GA Canolig)	233	243	10	4.1%
Carthffosioeth lawn yn unig (GA Canolig)	327	331	4	1.1%
Carthffosioeth dŵr budr yn unig (GA Canolig)	272	281	10	3.5%
Tâl Mesuredig ar Sail Asesiad				
1 person	319	325	6	1.9%
2 person	416	422	5	1.3%
Tariffau Cymdeithasol				
WaterSure Cymru	320	327	7	2.4%
HelpU	197	202	5	2.4%
Cartref Mesuredig				
Defnydd isel o ddŵr	274	278	4	1.4%
Defnydd canolig o ddŵr	362	363	1	0.3%
Defnydd uchel o ddŵr	531	527	-4	-0.8%
Dŵr yn unig	145	148	3	2.1%
Carthffosioeth Lawn yn unig	217	215	-2	-0.9%
Carthffosioeth Dŵr Budr yn unig	189	176	-12	-6.6%

D.S. Efallai na fydd ffigurau'n gyson oherwydd talgrynnu.

Biliau enghreifftiol – Cwsmeriaid dibreswyl

	Bil 18/19 £	Bil 19/20 £	Amrywiant £	Amrywiant %
Biliau Dibreswyl Anfesuredig				
Dŵr	306	290	-16	-5.3%
Carthffosioaeth	432	411	-22	-5.0%
Taliadau Mesuredig				
Dŵr <50MI	745	708	-37	-5.0%
Carthffosioaeth <50 MI Gwasanaeth Llawn	1,070	962	-108	-10.1%
Carthffosioaeth <50 MI Dŵr Budr yn Unig	907	863	-44	-4.8%
Carthffosioaeth >100MI Gwasanaeth Llawn	617,069	573,660	-43,409	-7.0%
Dŵr Band 1 (50MI y flwyddyn)	94,291	89,114	-5,177	-5.5%
Dŵr Band 2 (100-250MI y flwyddyn)	197,531	186,424	-11,107	-5.6%
Dŵr Band 3 (250-500MI y flwyddyn)	367,457	346,806	-20,651	-5.6%
Dŵr Band 4 (500-1000MI y flwyddyn)	733,609	696,918	-36,691	-5.0%
Dŵr Band 5 (> 1000MI y flwyddyn)	1,006,740	958,788	-47,952	-4.8%
Elifion Masnach				
Elifion Masnach <100MI	10,077	9,743	-334	-3.3%
Elifion Masnach > 100ml	375,604	356,324	-19,279	-5.1%

D.S. Efallai na fydd ffigurau'n gyson oherwydd talgrynnu.

Newidiadau yn y polisi codi taliadau

(b) Manylion unrhyw newidiadau sylweddol yn y polisi codi taliadau gan y cwmni o'r flwyddyn flaenorol.

Newidiadau 2018/19 — diweddariad

Lleihau K cyfanwerthu

Bwriadwyd i'r taliadau ar gyfer 2018/19 adennill llai na'r refeniw cyfanwerthu a ganiateir er mwyn sicrhau bod newidiadau i filiau preswyl nodweddiadol yn is na chwyddiant RPI. Bwriedir i'r taliadau ar gyfer 2019/2020 adennill y lwfans refeniw cyfanwerthu "llawn" gan ystyried yr addasiad "WRFIM" ar gyfer goradennill incwm yn 2017/18 fel y nodwyd yn yr Adroddiad Perfformiad Blynyddol. Caiff y lleihad mewn K yn nhaliadau yn 2018/19 ei adennill drwy addasiadau cysoni PR19 am fod oedi o ddwy flynedd ym methodoleg WRFIM.

Cwsmeriaid Tâl Mesuredig ar sail Asesiad

Cyflwynwyd llwybr y llynedd er mwyn sicrhau nad oedd y gwaith o ddiweddarau'r defnydd o ddŵr a aseswyd yn cynyddu biliau mwy na 5%. Cwblhawyd y llwybr eleni.

Trosglwyddo Cymorth Dŵr Cymru

Cafodd cwsmeriaid Cymorth Dŵr Cymru eu symud i dariff WaterSure Cymru o 1 Ebrill 2017. Yr unig eithriad oedd ar gyfer tua 1,500 o gwsmeriaid Severn Trent a Hafren Dyfrdwy a oedd wedi'u symud i dariff "Trosglwyddo Carthffosioaeth yn Unig Cymorth Dŵr Cymru", a gyflwynwyd gyda Chynllun Taliadau 2017/18. Mae'r tariff carthffosioaeth yn unig hwn wedi cynyddu 5% yn unol â'r cynllun trosglwyddo. Disgwylir cwblhau'r llwybr i symud y cwsmeriaid carthffosioaeth yn unig hyn i dariff WaterSure Cymru erbyn 2022.

Newidiadau 2019/20

Tariffau Diwydiannol

Mae strwythur y tariffau diwydiannol wedi'i newid i dariff â thair rhan. Mae'r tariff dwy ran presennol yn cynnwys y tâl a godir ar gyfer y prif fesurydd sy'n cyflenwi'r safle yn y tâl sefydlog. O 2019/20 codir tâl am y mesurydd ar wahân. Mae'r newid hwn wedi'i gyhoeddi o fewn cwmpas newidiadau sylweddol ym mis Gorffennaf ac ochr yn ochr â chyhoeddi'r tariffau cyfanwerthu dangosol ym mis Hydref. Nid yw'r newid hwn yn cael unrhyw effaith sylweddol ar y cwsmeriaid hyn.

Adolygiad o adennill taliadau dŵr wyneb

Ar hyn o bryd, caiff dŵr wyneb ei adennill drwy elfen sefydlog y bil anfesuredig a'r tâl cyfeintiol ar gyfer cwsmeriaid â mesurydd. Mae'r polisi wedi newid er mwyn adennill costau dŵr wyneb drwy elfen sefydlog y cwsmeriaid â mesurydd a chwsmeriaid heb fesurydd. Byddai newid ar unwaith i roi hyn ar waith yn 2019/20 yn arwain at effaith sylweddol ar gwsmeriaid dŵr budr yn unig sy'n defnyddio llawer o ddŵr ac felly caiff y gwaith o gysoni'r gyfradd gyfeintiol ei gyflwyno dros nifer o flynyddoedd.